C/2025/3572

9.7.2025

Geograafilise tähisega toote spetsifikaadi heakskiidetud standardmuudatust käsitleva teate avaldamine kooskõlas komisjoni delegeeritud määruse (EL) 2025/27 artikli 5 lõikega 4 [1]

(C/2025/3572)

STANDARDMUUDATUSE HEAKSKIITMISE TEADE

(Määruse (EL) 2024/1143 artikkel 24)

„Cereza del Jerte“

ELi nr: PDO-ES-0233-AM01 – 14.4.2025

1. **Toote nimetus**

„Cereza del Jerte“

2. **Geograafilise tähise tüüp**

☒ Kaitstud päritolunimetus (KPN)

☐ Kaitstud geograafiline tähis (KGT)

☐ Geograafiline tähis (GT)

3. **Valdkond**

☒ põllumajandustooted

☐ veinid

☐ piiritusjoogid

4. **Riik, kuhu geograafiline piirkond kuulub**

Hispaania

5. **Standardmuudatusest teavitav liikmesriigi ametiasutus**

Consejería de Agricultura, Desarrollo Rural, Población y Territorio de la Junta de Extremadura, Dirección General de Agricultura y Ganadería [Extremadura autonoomse piirkonna põllumajandus-, maaelu arengu, rahvastiku ja territooriumi ministeeriumi põllumajanduse ja loomakasvatuse peadirektoraat]

6. **Muudatuse käsitamine määruse (EL) 2024/1143 artikli 24 lõikes 4 määratletud standardmuudatusena**

Taotletud muudatuse võib liigitada määruse (EL) 2024/1143 artikli 24 lõike 4 mõistes standardmuudatuseks.

7. **Heakskiidetud standardmuudatus(t)e kirjeldus**

1. *Uute kirsisortide lisamine*

Tootespetsifikaati on lisatud kolm uut kirsisorti, mis ei ole pärismaised („Burlat“, „Lapins“ ja „Van“), sest Jerte oru kliima on viimastel kümnenditel muutunud ja kaitstud päritolunimetusega hõlmatud kirsside tootjatel on vaja hooaega pikendada. Muudatus puudutab tootespetsifikaadi punkte B, E ja F ning koonddokumendi punkti 3.2.

Muudatus mõjutab koonddokumenti.

[1] Komisjoni 30. oktoobri 2024. aasta delegeeritud määrus (EL) 2025/27, millega täiendatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) 2024/1143 geograafiliste tähiste, garanteeritud traditsiooniliste toodete ja vabatahtlike kvaliteedimõistete registreerimist ja kaitset käsitlevate eeskirjadega ning tunnistatakse kehtetuks delegeeritud määrus (EL) nr 664/2014 (ELT L, 2025/27, 15.1.2025, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2025/27/oj).

2. *Reguleeriva asutuse logo muudatus*

Kaitstud päritolunimetusega toote tunnuslogod on välja vahetatud. See puudutab üksnes tootespetsifikaadi punkti H ja koonddokumendi punkti 3.7.

Muudatus mõjutab koonddokumenti.

3. *Kontrolliasutusega seotud muudatus*

Punktis G („Kontrolliasutus“) on ajakohastatud mõningaid üksikasju.

Muudatus ei mõjuta koonddokumenti.

KOONDDOKUMENT

„Cereza del Jerte“

ELi nr: PDO-ES-0233-AM01 – 14.4.2025

KPN (X) KGT ( )

1. **Nimetus(ed) (KPN või KGT)**

„Cereza del Jerte“

2. **Liikmesriik või kolmas riik**

Hispaania

3. Põllumajandustoote või toidu kirjeldus

3.1. *Kombineeritud nomenklatuuri kood*

— 08 – SÖÖDAVAD PUUVILJAD, MARJAD JA PÄHKLID; TSITRUSVILJADE JA MELONITE KOOR

0809 – Värsked aprikoosid, kirsid, virsikud (k.a nektariinid), ploomid ja laukaploomid

0809 29 – muud

3.2. *Punktis 1 esitatud nimetusele vastava toote kirjeldus*

Kaitstud päritolunimetus „Cereza del Jerte“ hõlmab üksnes liiki *Prunus avium* L. kuuluvaid värskelt tarbitavaid lauakirsse kohalikest sortidest „Navalinda“, „Ambrunés“, „Pico Limón Negro“, „Pico Negro“ ja „Pico Colorado“ ning mittepärismaistest sortidest „Van“, „Lapins“ ja „Burlat“.

Kaitstud päritolunimetusega hõlmatud kirsisordid jagatakse järgmistesse rühmadesse:

— Picota kirsid: sordid „Ambrunés“, „Pico Negro“, „Pico Colorado“ ja „Pico Limón Negro“. Osa toodangust kuulub seda tüüpi kirsside (Picota) rühma, mille tunnuseks on iseeneslik eraldumine viljavarrest koristamisel;

— viljavarrega kirsid: „Navalinda“, „Van“, „Lapins“ ja „Burlat“.

Kirsside „Cereza del Jerte“ iseloomulikuks tunnuseks on viljade väliskesta punakas värvus, valdavalt on kirsid veinipunast värvi või purpurpunased. Sõltuvalt sordist ulatub kõva ja krõmpsuva viljaliha värvus punasest kollase või kreemjani ja mahla värvus punasest värvituni. Viljade kuju võib olla erinev, kirsid võivad olla oakujulised, lamedad, ümmargused või piklikud. Sõltuvalt sordist võib kivi suurus ulatuda väikesest suure või väga suureni ja selle kuju võib olla ümmargune või piklik.

Järgmises kokkuvõtlikus tabelis on esitatud peamised kriteeriumid suhkrusisalduse (mõõdetuna Brixi kraadides), vilja kuju, minimaalse suuruse ja pH taseme kohta.

SORT	Suhkrusisaldus (Brixi kraadides)			Kuju	Minimaalne suurus	pH		
	Minimaalne	Maksimaalne	Keskmine			Minimaalne	Maksimaalne	Keskmine
Navalinda	12	21,60	14	lame	21 mm	3,80	4,70	4,25
Ambrunés	14	25,80	20	lame	21 mm	3,65	4,85	4,25
Pico Colorado	13,90	26,40	21	piklik	21 mm	3,80	4,70	4,25
Pico Negro	11,80	25,60	19	piklik	21 mm	3,80	4,90	4,35
Pico Limón Negro	15,40	26,80	20	piklik	21 mm	3,80	4,70	4,25
Van	19,33	21,50	20,42	oakujuline	21 mm	3,68	4,05	3,86
Lapins	17,27	18,23	17,75	lame	21 mm	3,67	4,35	4,01
Burlat	13,73	17,20	15,47	lame	21 mm	3,83	4,05	3,94

Kaitstud päritolunimetusega „Cereza del Jerte“ hõlmatud kirsid võivad kuuluda üksnes ekstraklassi, mis on sätestatud komisjoni määrusega (EÜ) nr 214/2004 ([2]) vastu võetud kirsside turustusstandardis.

3.3. *Sööt (üksnes loomse päritoluga toodete puhul) ja tooraine (üksnes töödeldud toodete puhul)*

Toode kasvatatakse määratletud piirkonnas.

3.4. *Tootmise erietapid, mis peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas*

Kõik tootmisetapid peavad toimuma määratletud geograafilises piirkonnas, sealhulgas kirsiistanduste rajamine, kirsside kasvatamine väikestel järskudel mäekülgedel ja mägiterrassidel asuvates põllumajanduslikes majapidamistes, mis muudab tööde mehhaniseerimise keeruliseks, pinnase töötlus (maaharimine, väetamine), viljapuude lõikamine ja saagi käsitsi koristamine.

3.5. *Registreeritud nimetusega toote viilutamise, riivimise, pakendamise jm erieeskirjad*

Partiidesse jaotamine ja pakendamine peavad tagama toote täieliku kaitstuse. Pakendamiseks kasutatavaid materjale tuleb hoolega valida, et vältida toote omaduste muutumist. Iga pakendi sisu peab olema sama päritoluga, samast sordist, sama kvaliteedi ja suurusega, toode peab olema osaliselt nähtav ja see nähtav osa peab olema samasugune kui ülejäänud pakendi sisu.

Kaitstud päritolunimetusega „Cereza del Jerte“ hõlmatud kirsid peavad olema pakendatud määratletud geograafilises piirkonnas; seda nõuet peetakse vajalikuks, et tagada toote kvaliteet ja võimaldada selle kontrollimist ja päritolu jälgimist kogu sertifitseerimismenetluse kestel kuni selle lõpuni.

([2]) ELT L 36, 7.2.2004, lk 6.

3.6. *Registreeritud nimetusega toote märgistamise erieeskirjad*

Lisaks üldistele kohaldatavate õigusaktidega ettenähtud andmetele peab pakendil nähtaval kohal olema esitatud kaitstud päritolunimetusega toote nimetus koos tootmisettevõtte märgistusega.

Reguleeriv asutus kasutab kaht logo varianti. Nende kasutamine on sätestatud järgmiselt:

logo „Cereza del Jerte“. Seda logo, mille kujutis on toodud allpool, võib kasutada kõikide kirsside, nii viljavarrega kirsside kui ka Picota kirsside rühma kuuluvate sortide puhul.

logo „Picota del Jerte“. Seda logo, mille kujutis on toodud allpool, võib kasutada üksnes Picota kirsside rühma kuuluvate sortide puhul, et tarbijat mitte eksitada.

Sõltumata sellest, milline on turustatavate kirsside jaoks kasutatav pakend, peab sellel olema reguleeriva asutuse väljastatav nummerdatud lisamärgis või identifikaator.

4. Geograafilise piirkonna täpne määratlus

Tootmispiirkond asub Cáceresе provintsi põhjaosas. Tootmispiirkond hõlmab järgmiste kohalike omavalitsuste üksuste territooriumi (rühmitatud piirkondade järgi):

— JERTE ORU PIIRKOND: Barrado, Cabezuela del Valle, Cabrero, Casas del Castañar, El Torno, Jerte, Navaconcejo, Piornal, Rebollar, Tornavacas ja Valdastillas;

— VERA PIIRKOND: Aldeanueva de la Vera, Arroyomolinos de la Vera, Cuacos de Yuste, Garganta la Olla, Gargüera, Guijo de Santa Bárbara, Jaraíz de la Vera, Pasarón de la Vera ja Torremenga;

— AMBROZI PIIRKOND: Cabezabellosa, Casas del Monte, Gargantilla, Hervás, Jarilla ja Segura de Toro.

Kuna kvaliteedi, põllumajanduslike majapidamiste mägise asukoha ja tootmismeetodi vahel on tihe seos, jäävad kaitstud päritolunimetusega hõlmatud toote kasvatuseks ettenähtud alade hulgast välja piirkonnad ja põllumajanduslikud majapidamised, mis ei asu mäestiku põllumajanduspiirkonnas. Sellest tulenevalt

— ei hõlma tootmispiirkond Vera piirkonna alasid, mis asuvad madalamal kui 500 m merepinnast;

— samuti jäetakse välja Ambrozi piirkonna põllumajanduslikud majapidamised, mis asuvad madalamal kui 600 m merepinnast.

Tootmispiirkond ühtib pakkimis- ja töötlemispiirkonnaga.

5. Seos geograafilise piirkonnaga

5.1. *Geograafilise piirkonna eripära*

Ajalooline seos

Nimi „Jerte“ või „Valle del Jerte“ on kirssidega tihedalt seotud, seostudes Hispaanias paljudele tarbijatele peaaegu automaatselt kirsside kasvatuspiirkonnaga või vastupidi. Kõnealune piirkond on väga tuntud sealsete kirsside, eelkõige Picota kirsside suurepärase kvaliteedi poolest.

Võib oletada, et kirsipuu tõid Hispaaniasse araablased ning pärast maa tagasivallutamist leidsid uued asunikud, et puu on seal kohanenud. Usaldusväärsed tõendid kirsipuude olemasolu kohta Hispaanias pärinevad siiski alles XIV sajandist.

1352. aasta 2. juunil peatus ja ööbis kuninga saadikutest koosnev kaaskond ühes piirkonna külas. Need auväärsed isikud maitsesid seal forelli ja kirsse, mis tõestab, et juba sel ajal oli sealne kirss väljapaistev toode, mis oli piisavalt kvaliteetne ka nii auväärsete reisijate jaoks.

Järgmiste sajandite jooksul jätkati ja laiendati kirsside kasvatamist. XVI sajandi kuulus hispaanlasest arst Luis de Toro mainis Jerte kirsse ning tõstis esile nende suurust, värvi ja maitset.

Pärast seda, kui *Phytophthora cambivora* tekitatud haigus oli XVIII sajandil hävitanud kastanimetsad, hakati kirssidesse suhtuma kui reaalsesse majanduslikku alternatiivi. Kõnealuse sajandi lõpus ja XIX sajandi jooksul rajati kirsiistandusi Jerte orgu ja kahte naaberorgu.

XIX sajandi esimestel kümnenditel kinnitasid kroonikud juba, et parim, mis selles piirkonnas leidub, „… on kirsid, mida õukonnas väga kõrgelt hinnatakse …“. XIX sajandi jooksul levis kirsipuude kasvatamine kõikidesse küladesse, nii et XX sajandi alguses oli piirkond juba imemaitsvate kirsside poolest tuntud.

Looduslik seos

Jerte orus on traditsiooniliselt kasvatatud palju eri kirsisorte, millest osa on põlised ja pärismaised ning osa mitte.

Neli Picota sorti ja „Navalinda“ sort on pärismaised ja pärinevad Jerte orust või naabruses asuvatest Ambrozi ja La Vera orgudest. Kõnealused sordid kasvavad sisuliselt üksnes osutatud tootmispiirkonnas, sest katsed neid mujal kasvatada on siiani läbi kukkunud.

Mitu autorit on osutanud, et viljavarreta liikide esinemine Jerte orus tuleneb pikaajalisest kohandumisprotsessist ja liigi *Prunus avium* L. eri alamliikide seast valiku tegemisest. Kõnealune liik on nendes mägiorgudes juba ammustest aegadest alates pärismaise metsiku liigina eksisteerinud.

Jerte elanike sordiparandus- ja aretustegevusele lisaks on oma panuse andnud ka keskkonnatingimused, nagu kõrge niiskustase isegi suvekuudel, oru mahedad tuuled, oru suund, aastane päikesevalguse hulk, kõrgus merepinnast, mikrokliima vahelduvus ja mulla happesus.

Sordid „Burlat“ ja „Van“ toodi Jerte orgu 1960. ning sort „Lapins“ 1980. aastatel. Hiljutised uuringud on näidanud, et Jerte orus kasvatatavatel mittepärismaistel sortidel, eriti sordil „Lapins“, on selliseid organoleptilisi ja bioaktiivseid omadusi, mis eristavad neid Hispaania muude tootmispiirkondade kirsipuudelt pärinevatest sama sordi viljadest.

Maatükkide struktuur ja keerulistest maastikutingimustest tulenevad olud on loonud istandused, mille moodustavad väikesed või isegi imepisikesed kivimüüridele toetuvad terrassid. Kõnealustes tingimustes ei ole eriti võimalik kasutada masintööjõudu.

Jerte oru põllumajandustootjad on välja kujundanud traditsioonilised oskused ja erivõtted kirsside kasvatamiseks masinate abita. Kirsse kasvatatakse ja korjatakse suure pühendumuse ja hoolega ning neile osaks saav individuaalne töö ja tähelepanu suurendab nende kvaliteeti.

Toote omadused tulenevad seega erilise taimse algmaterjali kasutamisest, mida on kohandatud ja sobitatud Jerte oru ja naaberorgude iseloomulike keskkonnatingimustega. Samuti on toote omadusi mõjutanud eriline tootmismeetod, mis hõlmab kirsikasvatuse traditsioonilisi viise, mida toetab väikeste majapidamiste olemasolu ja perekonnasisene tööjaotus. Põllumajanduslikud majapidamised asuvad tavaliselt järskude mäenõlvade astangulistel terrassidel, kus on keeruline masintööjõudu kasutada, ning seetõttu korvatakse madal saagikus kõrge kvaliteediga.

5.2. *Toote eripära*

Kaitstud päritolunimetus „Cereza del Jerte“ hõlmab üksnes liiki *Prunus avium* L. kuuluvaid värskelt tarbitavaid lauakirsse sortidest „Navalinda“, „Ambrunés“, „Pico Limón Negro“, „Pico Negro“, „Pico Colorado“, „Burlat“, „Van“ ja „Lapins“.

Kirsside väliskest on sordist sõltuvalt rohkem või vähem punaka värvusega. Eeskätt on kirsid veinipunast värvi või purpurpunased, mis on tingitud Picota kirsside, eeskätt peamise kohaliku sordi „Ambrunés“ (kutsutakse kirsside kuningannaks) suurest osakaalust kohalike kirsside hulgas.

Picota kirssideks kutsutakse kirsse, mille peamine eripära on see, et viljade korjamisel eraldub nende vars vilja küljest loomulikul teel, ilma et see kahjustaks kirsside kvaliteeti, muudaks need käitlemisel vähem vastupidavaks või kiiremini riknevaks. Selle rühma kirsside hulka kuuluvad sordid on „Ambrunés“, „Pico Negro“, „Pico Limón Negro“ ja „Pico Colorado“.

Viljade kuju võib olla oakujuline, lame, ümmargune või piklik.

Viljaliha on väga tihke ja krõmpsuv ning sordist sõltuvalt varieerub punase ja kollase või kreemja vahel ning mahla värvus ulatub punasest kuni värvituni. Viljaliha ja mahla värvus on üldiselt ühtlane, eriti kehtib see mahla värvuse kohta.

Kirsikivi on kõnealuste kirsside üks stabiilsemaid omadusi. Selle suurus ulatub väikesest („Van“) suureni („Navalinda“ ja „Ambrunés“). Kirsi kivi on ümmargune („Ambrunés“ ja „Van“), vahepealne („Pico Colorado“, „Burlat“ ja „Lapins“) või piklik („Pico Limón Negro“).

Kivi ja viljaliha kaalusuhe võib olla keskmine („Pico Colorado“, „Burlat“ ja „Lapins“) või suur / väga suur („Pico Limón Negro“, „Navalinda“, „Ambrunés“ ja „Van“).

Kirsi vars võib olla märkimisväärselt erineva pikkuse ja paksusega:

— pikkus: lühike („Van“, „Lapins“ ja „Burlat“), keskmine („Ambrunés“ ja „Navalinda“) või pikk („Pico Negro“ ja „Pico Colorado“);

— paksus: peenike („Pico Negro“ ja „Pico Colorado“), keskmine („Ambrunés“, „Navalinda“, „Burlat“ ja „Lapins“) või paks („Van“).

Mis puudutab organoleptilisi omadusi, siis on keskmine suhkrusisaldus suurem tavapärasest suhkrusisaldusest, puuvilja optimaalse küpsuse astmel ulatub refraktomeetriline indeks sordist sõltuvalt 12–24 grammini 100 grammi toorkaalu kohta.

Kaitstud päritolunimetusega „Cereza del Jerte“ kirsid võivad kuuluda üksnes ekstraklassi, mis on sätestatud komisjoni määrusega (EÜ) nr 214/2004 vastu võetud kirsside turustusstandardis.

5.3. *Põhjuslik seos geograafilise piirkonna ja (kaitstud päritolunimetusega) toote kvaliteedi või omaduste või (kaitstud geograafilise tähisega) toote erilise kvaliteedi, maine või muude omaduste vahel*

Sordid „Navalinda“, „Ambrunés“, „Pico Limón Negro“, „Pico Negro“ ja „Pico Colorado“ kasvavad peaaegu eranditult kõnealuses piirkonnas, sest katsed neid mujal kasvatada on siiani läbi kukkunud ja viljapuud ei arene korralikult, kui mullastikutingimused, kõrgus merepinnast, päikesekiirguse hulk, õhuniiskus ja tuulterežiim ei ole sobivad.

Viljavarreta sortide esinemine Jerte orus tuleneb pikaajalisest kohandumisprotsessist ja liigi *Prunus avium* L. eri alamliikide seast valiku tegemisest. Kõnealune liik on nendes mägiorgudes juba ammustest aegadest alates pärismaise metsiku liigina eksisteerinud.

Mittepärismaised sordid võeti kasutusele alates 1960. aastastest mitme sordiparandusprogrammi tulemusena ning need on täielikult kohastunud tänu Jerte oru ainulaadsetele mullastiku- ja ilmastikutingimustele ning piirkonna tootjate traditsioonilisele oskusteabele.

Jerte elanike sordiparandus- ja aretustegevusele lisaks on seega nende sortide kohastumisele kaasa aidanud ka järgmised keskkonnategurid:

— kõrge õhuniiskuse tase isegi suvisel perioodil;

— oru mahedad tuuled, oru suund, aastane päikesekiirguse hulk, kõrgus merepinnast, mikrokliima vahelduvus ja mulla happesus;

— orograafia. Kirsse kasvatatakse kolme oru põhjas, kõrgustel kuni üle 1 200 meetri merepinnast. 600 m ja 1 200 m vahele jäävad piirkonnad on kõige sobivamad Picota kirsside kasvatamiseks, mis koos teiste kasvatatavate sortidega valmivad igal aastal järk-järgult aprilli algusest kuni augusti alguseni;

— piirkonna mulla tekstuur on üldiselt sõmer ja vähekompaktne ning peamiselt saviliivane. Pinnas on üldiselt hästi vett läbi laskev. Mullastiku pH on selle koostisosade tõttu alati happeline, jäädes üldiselt 5 ja 5,5 vahele. Mulla sellised üldised omadused on väga sobivad kohaliku peamise viljapuuliigi (*Prunus avium* ehk maguskirss) ning kohalike kirsisortide kasvatamiseks;

— ilmastik. Geograafilise piirkonna hulka kuuluva kolme oru klimaatilised tingimused tulenevad kõnealuste orgude kitsusest ja sügavusest ning nende suunast ja lõunasuunale avatusest. Kõrguse erinevused ja liigendatud reljeef tingivad päikesekiirguse ebaühtlase jaotumise mäeharja ja orupõhja vahel, tekitades mõnikord äärmuslikke temperatuurierinevusi. Sellised kliimaerinevused põhjustavad taimede vegetatsioonitsükli ning õitsemis- ja viljumisperioodi kestuse muutlikkuse, nagu on osutatud ülalpool, selle pikenemise ja järkjärgulisuse, ning toovad kaasa viljade koristusaja olulised erinevused kasvatuspiirkonna ulatuses. Viljade küpsemisaeg võib isegi sama sordi puhul erineda kuni 40 päeva võrra.

Sademete hulk ühes kuus ja aastas ning sademete jaotumine piirkonna ulatuses näitab, et piirkonnas valitseb niiske vahemereline kliima, mida iseloomustab suvine lühike ja selgelt märgatav kuivuseperiood suve soojade kuude, juuli ja augusti kestel, mil vihma peaaegu ei saja.

Vaatamata sellele, et aasta keskmine õhutemperatuur annab tunnistust soojast kliimast, jaguneb soojus eri aastaaegade vahel väga ebaühtlaselt. Registreeritud suured temperatuurierinevused näitavad, et tegemist on väga karmi kliimaga.

Kokkuvõttes võib öelda, et sellise iseloomuliku ja algupärase toote nagu „Cereza del Jerte“ saamiseks on vajalik ülalkirjeldatud orograafiliste, pedoloogiliste, klimaatiliste ja hüdrograafiliste tingimuste koosmõju. Kui mõni neist teguritest peaks kaduma, ei oleks kõnealust toodet enam võimalik saada.

Viide spetsifikaadi avaldamisele

https://www.juntaex.es/documents/77055/621148/Pliego+DOP+Cereza+del+Jerte_consolidado+200924.pdf